

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt., fél évre 2 frt.; közszégi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr.; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábólélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitór soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Prognosis.

Lapunk hasábjai a politikai kérdések tárgyalására nem illetékesek. Szándékunkban sincs, hogy túllépjük azon határt, mely elénkbe van szabva.

Társadalmi életünk különböző alakulásaiban megtaláljuk a politikát kisebb-nagyobb mértékben. Néhol helyes irányban; legtöbb helyen pedig az egyoldalúság posványában, melynek kigőzölgesége megtölti a tiszta levegőt láthatatlan miázmákkal, hogy kiszámíthatatlan károkat okozzon.

Eme miázmáknak a tudatlanság és neveltlenség leghatalmasabb melegágya volt mindég. S mind addig, míg a tudatlanságot eszélyesség, a sötétséget világosság fel nem váltja, az emberi társadalomban létező nemzeti-ségi gyűlöletek megszűnni soha nem fognak.

Vizsgáljuk meg jól a faji gyűlölközés aknamunkájának igazi okát s a végtelenségig mehetünk annak ezerféle fáján, de végeredményében még is csak oda jutunk, hogy a népnevelés elhanyagolt állapotában leledzik a valódi baj csirája.

Az, ki a történelem lapjait figyelemmel olvasta, annak lehetetlen be nem látnia, hogy a gyászos emlékeztető 48—49-iki katasztrófa fejleményeinek is, legnagyobb részben a neveltlenség és tudatlanság voltak hatalmas eszközei.

Semmi sem könnyebb, mint a tudatlan népet félre vezetni. A ki ilyen munkára vállalkozik, az hamar népszerűségre talál, s ha munkája nem is sikerül mindég, a neveltlenség népszerűvé, rajongó szeretetére, sőt al-

dozatkészségére is feltétlenül számíthat.

Ha társadalmunk minden osztályának vezetői a nép valódi érdekét s nem személyük feltűnését s a saját előnyükhöz vezető utakat keresnék; mindazon nemzeti-ségi gyűlölközések, melyek ma oly alakban jelentkeznek, hogy nem csak a társadalmi rendet és egyetértést, hanem állami életünk — mindenki által egyforma joggal élvezhető — rendszerét is felforgatni óhajtják, — nem léteznének.

A multak eseményein a nép pseudomessiai nem okultak s az ország törvényének tiszteletben tartása, egyenlőség, testvériség és hazaszeretet magasztos elveinek hirdetése helyett: a tudatlan nép közzé az egyetlenség és gyűlöletes ellenszenv tüzes üszkét dobálják, melynek szikrái mellett sütköresznek azok is, kik a fajgyűlölet élesztésének ádáz mesterségében lelik legnagyobb időtöltésüket, sőt még arra is elég merészek, hogy a vallásosság köpenye alatt az Isten házába vigyék a gyűlöletesség magvát, hogy ott azokat bűnös kezükkel elhintve, megszenteltelentsék azt a helyet, hol csak Istent félni és imádni szabad.

A nemzeti-ségeknél létező faji gyűlölség alapos kiirtására csak egy eszköz van: s ez a népnevelés!

Bármennyire is iparkodunk a békés egyetértés elveivel istápolni közös hazánk népeinek javát, a különböző társadalomban nagy többséggel bíró tudatlan népnél ezt elérni nem fogjuk, mert a mit ma építünk, azt holnap lerontják a nép tudatlanságán élő pseudo messiások, kiknek főcéljuk a népet sötétségben tartani, hogy ferde tanai annál biztosabb talajra érjenek. Ez üzem-

szerű foglalkozások, melyet manapság — helytelenül — „Chauvinismus“-nak neveznek.

A magyar álamnak egész erejét arra kellene felhasználnia, hogy a felekezetek és a társadalom különböző töredékei által fenntartott iskolákat eltörölje, mert: fanatikus papok és 3—4 elemi osztályt végzett tanítókkal a magyar állameszmét megérlelni soha nem fogjuk.

A nemzeti-ségi iskolák tanítói telvék szellemi és anyagi szegénységgel, kik csak arra valók, hogy a zsenge ifjúság lelkét, vallási fanatizmussal és a magyarság elleni gyűlölettel töltsék be.

Keveset tanítanak, de annál többet izgatnak. A nép gyermeke, ki legmagasabb műveltségét ezen iskolákban nyeri, egész életén át keblében hordja ama tanokat, melyeket hivatatlan emberek profán munkája beléjük esepgetett.

Az ilyen generatióból telnek ki aztán az állami rend bontó elemei.

Mind addig, míg a társadalom különféle nemzeti-ségei és felekezetei egy iskola padján nem lesznek, prognosztunk az, hogy a magyar alkotmány a profanizálásnak mindig ki lesz téve.

Vegyünk példát Franciaországtól és szabadítsuk fel népiskoláinkat a szabadelvű haladást ellenzők karmai közül, mert csak így leszünk képesek alkotmányunkat a „Chauvinismus“-tól megóvni!

Szántó Károly.

A kolozsvári kerékpáros egyület versenye.

— 1893. okt. 8. —

Az u. n. előzmény.

A nőegylet kibocsátotta — mint az öreg Noé egykor a bárkából — a maga ékes tollú, szép galambocskáit és azok visszatérének a remény zöld olajágával...

A koronák bőven hullottak a kisasszonyok öblös és telhetetlen tarisznyácskáikba, melyek úgy látszik nemcsak bon-bonok, parfümeos zsebkezdők, bevégtetlen harisnyák, hanem a csengő-pengő koronák, sőt tallérok és megviselt forintos pénzek befogadására is igen alkalmasak.

Nyolc tarisznyácska aprópénz került össze a nők és urak díjába, a mi tekintettel a tél folyamában ugyancsak eme bővös tarisznyácskákból kikerülő sok-sok ruhácskák és az éhezők számára kiosztandó nagyobb és kisebb darab kenyerekre, meleg ujjasok és apró csizmákra, nem éppen megvetendő eredmény, ha elgondoljuk, hogy itt csak a tarisznyák változnak, de az erszények, melyekből a megtelik, mindig ugyanazok és többnyire gyengén „bélétek“ maradnak.

Össze került több mint kétszáz korona.

A Farkas István kirakatába ezekből került aztán az a két díszes nyereménytárgy, melyek a verseny győztesének kiszolgáltatva lettek.

A nők díja egy elegáns cognacos szerviz, ezüst födelű üveg, hat ezüst fészekbe ültetett pohárka, elegáns ébenfa tálcán, melyen ezüstbe vésve díszelgett a felírás: „A sz.-somlyói nők díja, 1893. okt. 8.“

A férfiak díja szép kivitelű ezüst szivartárca és gyufatartó.

A verseny feltételei.

A versenybizottság a következő feltételeket bocsátotta a versenyzők elé:

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Temetőben.

Lehull a lomb, sárgul a levél,
Elmulásról zeng az ének,
Nem tudom mért, de engemet most,
Ugy vonz, csábít az enyészet.
Lelkem ott jár a temetőbe,
Hol nyugosznak a sírba dőlve
Büszke vágyak, széthullt remények,
— Én most e temetőben élek.

Hidegen hagy itt bölcsesség s a hit:
Hogy majd feltámad az élet,
Szemeimmel bármerre nézek,
Nem látok csak semmiséget.
Mert az én gyászos temetőmbe
Még virág sincs a sírba nőve,
A mely lenne biztató kezes,
Hogy feltámadás itten is lesz.

Hát így miért örülök annak,
A fa lombot, hogy újra hajt,
Hogy itt a durva rögön ismét
Majd az élet ül diadalt?
Miért, ha lelkemnek reménye,
Széjjel tiporva, összetépve,
Hogyha egyszer a sírba roskadt,
Soha sem is támad fel onnat!

Gicey.

Örökre!

Irta: Ö.

(Folyt. és vége)

V.

A megszegyenített Elek dühöngött, — eltávozott sápadt, remegő arcával a teremből; kihivatta rögtön Szeghő kapitányt, másnap megvívta; sebet kapott a karjára és mély karcolat a bal halántékra. Mikor ápolták, Elza volt állandóan az ágya mellett. Mikor Elek a sebláz deliriuma után eszméjét visszanyerte, bágyadt mosoly vonult el ajkai felett s ajka halkan sugta: „Köszönöm Elzus“, és ezzel vége volt az Elza láznak.

Elek a felgyógyulás után haza utazott; de ott is égette a szégyen pirja, mely őt azon a fürdőn érte. Az a vonal ott a halántékon elég intő sáv volt az arcán örökre. Nem érezte magát jól itt a hazában. Kiindult a külföldre tanulni és bolyongani, de nyugalmat ott sem talált.

Hej, az a moha, az a moha a honi földről, az visszahozta. Mikor az édes anya azt írta, hogy nem élhet nélküle, térjen vissza, hogy itt azt a blamáget mindenki elfeledte, hogy hiszen nem is volt az oly nagy becselenség, leányok megtartják az ily exotikus ígéretet is, néha aztán nagyon, nagyon megbánják; így tett Elza is. Elek örvendett, hogy haza jöhet és viszontláthatja Gizust — az egyetlent.

Rögtön is irt Hedvignek, hogy haza

jő. Egyetlen kikötése, hogy nem laknak majd a megye székhelyén, hanem a Hedvig családi birtokán: Nagy-Szőllősen. És Hedvig beleegyezett, csak hogy fát viszontláthassa. Elköltözött Szöllőrsre, az ő családi birtokára... és Elek megjött. Ha tudta volna a jó anya, hogy Gizi kedvéért történt ez a visszatérés, nem örvendett volna oly nagyon e visszajövetelnek.

Gizi azóta nagy leánygyá nőtt. Valami néma bú, valami csöndes fájdalom ábrándos, de rendkívüli szépséget alkotott belőle; nem volt többé az a pajkos Gizi, mint régen; nagy, égő szemében mintha köny csillogott volna állandóan, ajkai körül méla mosoly játszadozott, ha övéivel beszélt; nem járt sehova, csak a teplomba, meg a szőlőjök feletti dombra, a honnan messze el lehet látni a vidék felett. Mikor az ő születése helyére Szöllőrsre költözködött az özvegy Szőlgyémi Hedvig, valami sejtetem azt sugta neki, hogy e körülményből öröme leszen és még sem tudott ennek örövendeni. Nem örvendett addig, mignem Elek megérkezett.

A viszontlátás ott történt a szőlőjökben, a nagy dombon; a mint Gizus egy őszi délután ott mereng, barna, sugár ifju férfi termett hirtelen mellette, mereven reá tekint az álmélkodóra és felkiált: „Gizus bocsáss meg“ — s ajkai möhön csókolták az önmagával tehetetlen leány halovány kezét és égő piros ajkát.

VI.

A viszontlátás után az első és utolsó szerelem heve egyesült a két elárvult lé-

lekben. A fürdői idili élet folytatása következett ezután. Gizi volt a boldog, hány-szor sugta boldogan Eleknek: „Ugye mondtam, eszedbe jutok? Gondoltál-e rám a külföldön is?“ És Elek rajongó szenvedéllyel biztosította, hogy csak róla álmodott a lelke, csak érte jött haza, mert érezte, hogy övé a Gizus szerelme.

És ezen boldog órákról nem tudott semmit sem Hedvig, nem sejtette, hogy fia, mikor puszkával a vállán kiindul a tanyára, utjába ejti a Tiszamenti szőlő-kerteket; felkeresi azt a domboldalt is, a hol a Dacóék nyári laka áll, — sőt el-tűnik a eszerjésben, ha látja, hogy a fehér kendő ott lobog a díófa ágán — a jel, hogy várja Gizi.

Megjött a tél, és Elek csak bolond, csak szerelmes, mint akkor ott, a fenyves árnyas utain. Gizivel megegyeztek, hogy el-eljár a családi körbe is, — nem léhaságból — de szerelemből. Ugy csinálták ki a dolgot, hogy a mint Gizi varni fog az erkélyen, meleg délutánon, leejti majd a kis ollót, ha arra jár Elek; és ezt a kis ollót, mely majd véletlenül leesik, hozza fel Elek.

A csel sikerült. Hedvig beleegyezőleg intett, hogy fia helyesen cselekedett, mikor ily udvarias volt a régi babával szemben — és a Gizus mamája is örvendett a viszontlátásnak, még sajnálatának is adott kifejezést, hogy bár Elek több hete megjött, nem látogatott el hozzájuk. Gizi lesütötte az arcát a varrásra s azt susogta: „Eljött volna, de félt a tatától.“

A mi eddig titkon folyt, az most már nyíltan járta. Sugni kezdték a Dacó Giza

I. Nagy verseny Kolozsvárról Szilágy-Somlyóig. Távolság 127½ km.
Nyitva a K. K. E. tagjainak.
Elsőnek egyleti ezüst érem és a szilágy-somlyói hölgyek díja.
Másodiknak ezüst érem és tiszteletdíj.
Harmadiknak bronz érem.
A távolság hét és fél órán belül futandó meg, minden az ezen időn belül beérkező bronz éremt nyer.

Indulás reggeli 5½ órakor Kolozsvárt, a London-utca sarkától.

II. Verseny Bánffy-Hunyadtól Szilágy-Somlyóig. Távolság 77½ km.

Nyitva az egylet azon tagjai részére, akik nyilvános versenyen első díjat még nem nyertek.

Elsőnek ezüst érem és a szilágy-somlyói urak díja.

Másodiknak ezüst érem.

Harmadiknak bronz érem.

Indítás reggeli 8 órakor Bánffy-Hunyadon a Tigris szállótól.

III. Kezdők versenye Csucsától Szilágy-Somlyóig. Távolság 47½ km.

Nyitva az egylet olyan tagjai számára, akik nyilvános versenyen eddig még részt nem vettek.

Elsőnek ezüst érem és egyleti tiszteletdíj.

Másodiknak bronz érem és egyleti tiszteletdíj.

Harmadiknak bronz érem.

Indítás d. e. 8½ órakor Csucsán a sarki vendéglőtől.

A mint ebből látszik, nem kis feladat volt különösen az első pálmát elragadni, s a kerékpárosok körében bizonyára általános érdeklődés tárgya volt a verseny eredménye, mely pedig vég-eredményében fényesnek volt mondható.

A verseny.

A Termény-téren az öreg Hirschman háza előtt állította föl a jury emelvényét, mely körül a város intelligens közönsége mérsékelt belépő díj mellett ülőhelyeket válthatott.

A rögtönzött emelvény körül csakhamar szép közönség gyűlt össze, mely nagyobb részt intelligens hölgyekből állott; az utcát pedig a kíváncsi tömeg egészen ellepte.

A rendezőség a város végétől a befutandó pályát nemzetiszínű lobogókkal jelölte meg, a rendőrség pedig a közlekedést a verseny idejére a Kossuth utcán elzárta, hogy a versenyzők akadályozva ne legyenek.

Maga a főhadiszállás, hol a jury tagjai helyet foglaltak trikolorokkal volt díszítve, s egy nagy fehér lobogó és az uton áthuzott fehér szalag jelölte a pontot, melyhez a győztesnek befutnia kellett.

A jury tagjai Böckel Béla dr., Dravecky Béla, Hegedüs Sándor (elnök), Somogyi Kálmán, Veress Sándor dr. voltak, kiknek feladata volt

a versenyző kerékpárosok beérkezési idejét hivatalosan megállapítani.

Szép, verőfényes idő volt, s a várakozási időt arra használta fel egy élces vidéki ur, hogy az emelvényen izradó juri tagokhoz egy kérelmet adott be, mely szerint a „tara bum die“ ismert melodiája kedvelt „népdal“ következő szövegét:

Nyáron nagyon meleg van

Télen nagyon hideg van . . .

sziveskedjenek következő módosítás alá vetni

Nyáron nagyon hideg van,

Télen nagyon meleg van . . .

mert szerinte annak nagy hasznát fogják venni a kalendárium csinálók.

. . . A Magura kopaszodó oldalán egyszerre három taracklövés hangzott fel, a közönség sorai között élénk mozgás támadt, a jury tagok felemelkedtek helyeikről, mindenki a Kossuth-utca felé tekintett, s élénk éljenzés zúgott fel, mikor a legbajosabb biciklista Stámpa Keresztélyné és két kísérője feltűnt az utca sarkon.

A szép, kipirult arcu fiatal asszony a fehér szalagnál kecsesen szökött le gépjéről, s éljenzés között fogadta a rendezőség szívélyes üdvözlését.

Nem volt versenyző, s így előbb indult el a kitűzött időpontnál, de ha szavazásra került volna a dolog bizonyosan egyhangulag ő nyerte volna el a pálmát. Nemcsak a férfiak, hanem a nők is bizonyosan az ő javára döntötték volna el a kérdést.

A versenyzők következő eredményeylek érkeztek be:

A nagy versenyben résztvevők közül Kolozsvártól Sz.-Somlyóig:

1. Bartha Gergely 11 ó. 33' 38" p.

2. Káhle János 12 ó. 19' 32" p.

3. Borbély György az országos nevű kerékpáros, mint harmadik nevező szerepelt e versenynél, de utközben gépje elromlott s így a versenyben érdemileg részt nem vehetett.

A győztes Bartha Gergely a 127 és fél kméter távolságot 6 óra 30 perc alatt tette meg, a mi igazán fényes eredmény s a bajnok becsületére válik.

Ő nyerte el a nők díját, az ezüst érmét és a babért.

A második verseny Bánffy-Hunyadtól Sz.-Somlyóig következő eredményeylek folyt le:

1. Stámpa Keresztély 11 ó. 24' 1" p.

2. Vizi Endre 11 ó. 31' perc alatt, így a győztes a 77 és fél km. utat 3 óra és 24 perc alatt futotta meg.

Megnyerte a férfiak díját, Vizi Endre pedig az ezüst érmét.

A harmadik verseny nevezői:

1. Lengyel Zoltán 10 ó. 58' p.

2. Ifj. Kleinhempel Károly 11 ó. 3' 15" p.

3. Molnár Endre 11 ó. 26' p.

4. Szegedi Zoltán 12 ó. 26' 40" perckor érkezett be.

Az első az ezüst érmét és az egylet tiszteletdíját, egy elegáns fali dísz (lőtegyver hőmérővel ékítve) nyert.

A díjak átnyújtása a nőgyelet bálján történt fényes közönség jelenlétében.

A diszebéd.

A versenyzők s a velük érkezett vendégek tiszteletére városunk közönsége a Cserey Károly központi vendéglőjében 60 terítékű ebédet adott, mely két órakor vette kezdetét.

A városi gőzfürdő rendelkezésükre állott a vendégeknek és szállás adóik igazi vendégszeretettel fogadták őket.

Az ebéd, mely Cserey vendéglőjének becsületére vált, vidáman folyt le; zenekarunk kitett magáért s a szívélyesség, melylyel kolozsvári vendégeink minden oldalról kitüntetve lettek, bizonyára ki-elégítették őket.

A harmadik fogásnál Hegedüs Sándor bizottsági elnök kiemelve tószájában, hogy e percben két fejedelmi város közönsége ölelkezik egymással, mert míg Kolozsvár az igazságos Mátyás király bölcsőjét ringatta, addig a városunkban maig is fennálló várromok Báthory István szellemének büszke hirdetői, köszöntötte kolozsvári vendégeinket, kiket e város örömmel lát falai között.

György Emőd dr. a vendégek női tagjaiért, Ajtai Endre dr. a két város közötti barátságért mondtak sikertől pohárköszöntőket.

Veress Sándor dr., bizottsági társelnök a verseny győzteseiért emelt poharat, kik a mai ünnepségnek központjai, kik, mint ilyenek, a mig együletüknek büszkeségei, érdemeket szereznek az által is, hogy a derék sport kedvelőinek példájuk által az önképzésre ösztönt nyújtanak.

Tetszést aratott György Emőd dr. ezredorvosnak a zilahiakra mondott tószája, ki az azok képviselőiben megjelent Kerekes Ernő tanárt, mint a zilahi kollegium legifjabb Kerekését köszöntötte fel, mely névhez egy egész nemzedék kedves emléke és hálás kegyelele fűződik. E köszöntő hatása alatt Kerekes Ernő zilahi főgimnáziumi tanár lelkesen, szépen válaszolt, éltetve Sz.-Somlyó város közönségét.

— Éljen Zilah!

— Éljen Szilágy-Somlyó! — lelkes kiáltások hirdették, hogy a rivalitás már megszűnt a két testvérváros között.

Káhle János a vendég kerékpárosok nevében megköszönte a város vendégszeretét.

Ajtai Endre dr. Borbély Györgyöt, mint országos nevű kerékpárost, — Hegedüs Sándor Bikfalvy Ernőt, mint a biciklisták elővédjét éltették.

A zenekar élénk „tuss“-a és zajos

éljenek kísérték minden dictiót, melynek száma később már megszámlálhatatlanná leve . . .

Ebéd után érkezett Philippovich Emil budapesti bajnok kerékpáros sürgőnye, ki Budapestről biciklin indult a sz.-somlyói ünnepségre, de . . . sürgőnye elmondja a többit.

Igy szólt: „Jöttem versenyetekre, szomoruan nézem felpuffadt karikámat. Szilágyiaknak üdv, gratulálok a győzteseknek. Holnap Kolozsvár célo! Csucsán várlak.“

Az ebéd öt órakor ért véget.

Bál.

Fényes publikum. Kevés biciklista. Pompás kedélyhangulat.

Ez volt helyzet szignaturája.

Annyi szép leány és menyecske ritkán volt együtt, mint ezen a bálon.

Somogyi Kálmán elnök meg lehet elégedve az eredménnyel, mert ha a bevétel a kiadások arányához képest tulok nem is volt; de az a szép közönség mely a bálon együtt találkozott, mindig kedves emlékekkel gondol vissza az át-élt báli éjszakára.

A négyesek — mert a terem nem volt zsufolva — mind szépen sikerültek s a soupe csárdásnak nem akart vége szakadni.

El is felejtettük, hogy a bál voltaképpen a kerékpárosok tiszteletére rendeztetett, mert a megviselt biciklisták alig voltak láthatók a publikum között.

A hosszú versenyt kimerítette őket s mindenesetre csak ők sajnálhatják, hogy a tiszteletükre rendezett bálon részt alig, aktiv szerepet pedig éppen nem vettek.

A jelenvolt nők névsorát következőkben sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Albach Gézné (Kolozsvár), özv. Ajtai Albertné, dr. Ajtai Endréné, Bölöni Sándorné, dr. Böckel Béláné, Cec Károlyné, Dravecky Béláné, Faragó Sándorné, Gencsy Sándorné, Hegedüs Sándorné, Lengyel Istvánné, Lázár Gézné (Kraszna), Macha Gusztávné (Kraszna), Nagy Ferencné (Nagyfalu), Nagy Gyuláné, Poszler Gyuláné (Kolozsvár), Somogyi Kálmánné, Szaploncay Sándorné, Szalay Antónia, Szathmáry Dánielné, Szénásy Miklósné, Stámpa Keresztélyné (Kolozsvár) Virág Lajosné, Veverán Józsefné, Vince Ödönné (Kémer), Zay Adolfné, stbbi.

Leányok: Albach Ilona (Kolozsvár), Bölöni Erzsike, Gencsy Piroksa, Gencsy Viktória, György Róza, Koritsánszky Ella (Budapest), Kerekes Berta (Zilah), Lázár Teréz (Kraszna), Lengyel Hermin (Kraszna), Nagy Ida, Nagy Anna (Nagyfalu), Palmarin Margit, Puza Leona (M.-Szigeth), Szathmáry Erzsike, Szaploncay Mariska, Zay Betta.

szerencsáját; tudták már sokan az eljegyzését is, a karácsonyi ünnepeket emlegeték.

És volt valami igaz is a pletykában. Akkor jelentette ki Hedvignek Elek, hogy ő Dacó Gizellát feleségül kéri, mert nélküle élni nem tud.

Hedvig haloványan hallgatta fia előterjesztését. Azután oda lépett fia mellé, vállára tette két kezét — mélyen a szeme közé tekintett s remegő hangon felelte: „Fiam! várj egy évig — addig gondolkozzál — helyes-e sülyedni a „paraszt-vérig.“

VII.

Nehéz szavak voltak ezek, melyeket Hedvig fia szemébe dobott. Tehát „paraszt vér“ — ez volt a jó anya felelete. Sülyedést emlegetett, ha nőül venné Gízt, ezt az angyalt, a ki nem tehet róla, hogy anyja, a művelt magyar nő, ily mélyen elfogult lehessen a század végén, mikor ki van mutatva, hogy csak az nemtelen, a ki gonosz és aljas életű. De hát n.-szóllósi Szóllósy leány — nem csodálja a gondolkozását; régi gögös család, melynek mindenik tagja primipilus ember a megyén és az országban. Hanem azért nem baj, csak övé lesz a Gízi . . .

És még sem lett soha . . .

Valami nesztelen rágalom szellője indult meg lassan a vidéken; suttogni kezdtek, hogy Dacóék miért gazdagok. Szenyves dolgok kerültek ki, hogy zsarolásból emelkedtek oda, a hol fénylenek, hogy Gizella nem is édes leányuk, valami törvénytelen mágna's comess, a kinek apját Dacó ismeri és kihasználja, hogy a leány szeretője volt Szólgyémi Eleknek a visói fürdőn, hogy most is a kedvese a gentry fiúnak és sok sok mást, a mi gyár-

tott hazugság bepiszkithatja, bemocskolhatja egy leány szüzi fátyolát.

Elek lassan tudta meg ezeket; fájt neki, hogy szíve választottjáról ily hangon beszélt a világ; fájt neki, de vigasztalta magát, hogy majd jóvá teszi ő ezt mind egy év lefolyása alatt . . .

Ha tudta volna, hogy erre az egy évre Hedvignek volt szüksége, hogy fiát elidegenítse, a mi pedig nem sikerült; Elek most is csak a régi. Gízi az ő mindene; igaz, hogy az is mintha megváltozott volna, csak ritkán látja, nem oly sokszor mint azelőtt. Nesztét vette talán a keringő híreknek? Ki tudja? Igaz, hogy oly meleg, oly szerelmes, ha néha-néha összekerülnek, mintha kárpótolni akarná az elmúlt percekért, s mintha nem volna igaz a gyanuja.

Avagy az fájt neki, hogy Elza itt volt a szüreten? Ne fájjon . . . revanchot adott neki a fürdői jelenetért; Hedvig belátta, hogy e térve sem sikerült. Elza elvesztette könnyelműségével Eleket örökre. A férfi mindent feledt, csak azt nem, ha hiúságát az sérti meg — a kit ő szeret. Elek Elzát semmibe sem vette a szüret folyamán, sőt anyja kérelme dacára még a vonathoz sem kísérté ki, hanem tüntetőleg ott beszélgetett lóhátról a Dacóék ablakában Gízihez, mikor a négyes hintó végig röpült a főutcán. Elza egy percre látta a szép vetélytársnőt. „Csinos paraszt“ szól Hedvighez, ajkbiggyesztve „és ezért nem ért reá Elek elkísérni engem.“

„Ézért“ — felelte Elek a büszke anyának, ki kérdőre fogta fiát a tüntető viselkedést, melylyel megsértette a legprimitívebb vendégszeretet jogát. És ezen alkalommal ejtette ki Szólgyémi Hedvig fiával szemben e nehéz szavakat: Ézért a „senki leányért“. „Ez a senki! Ez a

semmi! Még ez merte azt mondani, hogy vagy ő, vagy senki lesz a Szólgyémi Elek felesége.“

„Hát lesz is édes anyám!“ felelte Elek határozott daccal és merész léptekkel hagyta el az anya szobáját.

Akkor tudta már Elek — mit fog tenni, hogy véget vessen a sok mendedmondának, tudta már, hogy mikép fogja Elzának is teljesen visszafizetni a mulat, Egyenesen Gízihez ment. Vig kedélylyel fogadta a kissé buskomor Eleket. a kinek lelki állapotán meglátszott, hogy csak nem rég vívta bensejében a végső küzdelmet az anyja iránti szeretet és a Gízi iránti szerelem.

Csakhamar felvidult; egy margaréta virág volt tűzve a Gízi hajába; mosolygva vette ki Elek e jós virágot és könnyedén tépni kezdte szirmait — kérdezve „szeret, nemszeret“ Szinből, szívből. „Igazán sehogysem.“ Az jött ki: „szívből, igazán.“

Gízius tágra nyílt nagy szemeivel némán azt kérdezte Elektől: „Hát magát Elek mi lelte?“

„Elfeleltem megkérdezni akkor, tudja ott a fürdőben, mikor egy marék ilyen virágot az orcámra dobott — és azt most pótoltam ki . . .“

„Nos látja és a virág akkor sem hazudott volna, a mint most is az igazat mondta.“

— „Az igazat? Akkor Gízius maga most a menyasszonyom és te Gízius, te leszesz a kis feleségem, gyere — jőj, meggyünk a mamáéhoz . . .“

És vitte és hurcolta magával, erős karjával a Gízi a szobákon át a kacagó mámi elé, a hol azt felelték, hogy „igen.“

Elek most már Gízivel volt állandóan! Csak a legelkerülhetetlenebb pillanatokat töltötte távol tőle. Máskülönb álmodtak

a boldogságról s arról, milyen tündérvilág lesz a jövő.

„Szeretlek örökre . . . Örökre a tied leszek.“ „Egymásé leszünk mindenkorra.“ „Nem szakadunk el soha soha“ folyt ajkáról ajkra csókok között a mesés ország édes vágya — a szerelmesek éjébe ringatva mindkettőt.

Pedig mindez csak álom volt . . . mely nem valószínűhatott meg soha.

Elek nem kérte anyja beleegyezését az eljegyzéshez; tudta, hogy az ugy sem adja meg a jóváhagyást, megtörtént hát az eljegyzés egészen titkos csöndben a karácsonyi ünnep alatt. A pünkösdi ünnepekre volt kitűzve az esküvő is. Elek akkor kezdte nyíltan hordozni a jegygyűrűt is; mikor anyja meglátta a sodrott aranyból készült erős karikát fia ujján, elhalványodott — oda mutatott a jegygyűrűre és azt kérdezte remegő hangon: „Elek! Hát ezt kinek a kedvéért viseled és mióta hordod, hogy én, anyád semmit sem tudok felőle?“

És Elek őszintén, nyíltan bevallotta most már a titkot; megvallotta azt is, hogy azért tette, mert fájdalmat nem akart neki okozni és remélte, hogy a végleg befejezett tényhez majd csak ki-nyerheti a „beleegyezést.“

„Az esküvőm három nap múlva lesz“, fejezte be tompán Elek a kényes beszélgetést.

„Nem lesz“ — felelt Hedvig — te szegény vagy, nincsen mire megnősülnöd, ime atyád utóvégre delelete — folytatá az íróasztal fölőlját felszakítva — ez téged megfoszt egész örökségedtől azon esetre, ha családodhoz nem méltó házassági frigyvet kötél.“

Elek kezébe vette a lepecsételt okiratot; hevesen szakítá le róla a pecsétet és sápadtan olvasta a barbár kikötést . . .

Különfélék.

— **Olvasóinkhoz.** *Az új évmegyed beálltával, kérjük olvasóinkat az előfizetések megújítására, — azokat pedig, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.*

— **A kórház másodorvosa.** Vármegyénk főispánja a napokban megnyitandó zilahi vármegyei kórházhoz másodorvossá dr. Fischer Ferenc, diósadi körorvost nevezte ki. A kórház megnyitásával egyidejűleg a sz. somlyói vármegyei s a zilahi magán kórházat beszüntetik.

— **Tiszti vizsga.** Az egyéves önkéntesi tiszti vizsgát Pataki (Preizer) Károly a cs. és kir. 32-ik gyalogezred volt egyéves önkéntese megfelelő eredménnyel Budapesten letette.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Lengyel Ignác, debreceni kir. ítélőtáblai írnokot a zilahi kir. törvényszékhez irodatisztté nevezte ki.

— **Megtámadott közgyűlési határozat.** A szilágy-somlyói temetkezési-egyletnek vasárnap délután a megüresedett pénztárnoki állomása választás utján való betöltése céljából egybehívott közgyűlése nagyon zajos jelenetek között folyt le. Mint lapunkat értesítik, az elnök szabálytalanul járt el, mert dacára annak, hogy az alapszabályok 19-ik §-sa a tisztviselői állomások betöltésére névszerinti és pedig titkos szavazást rendel, a többek által követelt szavás sem nyíltan, sem titkosan az elnök által el nem rendeltett, hanem még mielőtt a gyűlés tagjai jóformán összegyűltek volna, az elnök kijelentette, hogy a pénztárnoki állás közfelkiáltással betöltetett. Nem szólunk itt arról, hogy ki lett megválasztva, mert ha szabályosan érvényesül az akaratnyilvánítás, az egylet többségétől függ, hogy kit tart érdemesnek arra, hogy bizalmával megtiszteljen, — de különben is a pénztárnokságra mind kifogástalanul arra való emberek pályáztak, — hanem a világosan intézkedő §-sal szemben, mely nem megengedi, hanem parancsolja a titkos szavazással való választást, az ilyen erőszakoskodást valóságos elbizakodott vakmerőségnek tartjuk. Az egyéb tekintetben is nagyban kifogás alá eső közgyűlési határozat ellen, az egylet tagjai közül számosan jogorvoslat-tal fognak élni.

— **Kerékpár-láz.** A kolozsvári kerékpáros egylet közelebbi versenye alkalmából, ezen testedző sport annyira megtetszett városunkban, hogy már is több mint tíz fiatal-ember határozta el, hogy a kerékpározást megtanulja. Mint halljuk, a kerékpárok Lang József kereskedő által tömegesen fognak megrendeltetni, kinél e végből még néhány napig jelentkezhetni.

— Az nem lehet — hisz abban nincs semmi megbecstelenítő, ha én Dacó Gizzellát, a tisztos polgárleányt veszem feleségül . . .

De van, annyira van, hogy én is inkább lássalak kiterítve az oltár előtt, mint ezzel a leánnyal az oltárnál. Ez nekem is végső szavam, és Hedvig izgatottan kezét nyújtott a fiának e szavakkal:

„Csókold meg e kezét — és béke lesz — én megbocsátok.“ Elek nem hajolt a kinyújtott kéz felé . . . az anya kinyúlt alakja erre megindult és otthagya fiát.

* * *
A Szöllősy család tanyáján a következő nap délelőtt nagy lótas-futás közt a cselédek egy férfi alakot hurcoltak az akácos erdő felől az uri lakás felé . . .

Elek volt — a ki örült könnyelműségében nagyon lelke vette az anyja szavait és vadász fegyverével kioltá életét, hogy hát hadd lássa Hedvig a fiát „inkább holtan az oltár előtt, mint élve azzal a leánnyal az oltárnál . . .“

Özv. Szőlősi Szőlőgyémi Hedvig nem sirt, nem tudott sirni — mikor fiát holtan látta viszont az ő családi birtokán; koporsót rendelt és sirt a boldogtalan ifjunak. Az akácos erdő közepén helyezték el Eleket a hosszú nyugalomra — harangszó — egyházi szertartás nélkül.

Nem volt halotti pompa — nem gyászoló közönség — egész csendben folyt le a temetés; a cselédségnek tiltította a büszke nő, hogy fia haláláról beszéljenek. Egyedül a huszti pap imádkozott sirja felett a gyászba borult anyával együtt — aztán elhagyták a sirt ők is és ráborult az esti árny . . . az akácfák sűrű lombátsóra között.

Mikor alkonyodni kezdett, uri hintó indult ki a Dacóék udvarából is; Gizi és

— **A hepanaszolt alispán.** A közigazgatási tisztviselők fizetésjavítása alkalmából vármegyénk központi szolgaszemélyzete is kérvényt adott be az alispánhoz, fizetésük felemelése iránt. A szolgák csak várták egy ideig, hogy mikor és mennyire fogja a miniszter (?) megjavítani fizetésüket, de a végén arra ébredtek, hogy kérvényük nem lett volna fel se terjesztve. Erre aztán annyira neki keseredtek, hogy panaszt emeltek az alispán ellen. A napokban folyt az érdekes vizsgálat, melynek vége aligha szomorúan nem fog az elégedetlen szolgákra nézve csattanni.

— **Himen.** Dr. Murányi Ernő, a fő-és székvárosban kedvelt fiatal ügyvéd, író-társunk, a ki a „Képes Családi Lapok“-ban úgy saját neve alatt, mint névtelenül is gyakran kellemesen szórakoztatja a lap olvasóit, e hó 3-án jegyezte el özv. Rosenthal Zsigmondné szép leányát, Gizella kisasszonyt.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vitályos Mária okleveles tanítónőt a mócsi állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **A „Házánk“** irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság alakuló közgyűlése, — mint nekünk írják — szinte páratlan a részvénytársaságok alakuló közgyűléseinek történetében. A Köztelek disztermében, részint személyesen, részint meghatalmazással képviselve 780 részvényes gyűlt egybe s örömmel vették tudomásul a jelen voltak, hogy az alapítók buzgólkodása következtében a vállalat megindítására szükséges részvénytőke már tuljegyeztetett, a mi igazán feltűnő olyan alapításnál, a hol első sorban az eszmei törekvések tüzetek ki célul. Az alakuló közgyűlést Forster Géza, az orsz. m. gazdasági egyesület igazgatója vezette s a közgyűlés nem egy mozganata árulta el, hogy valódi lelkesedés tölti el a részvényeseket, mikor a mezőgazdasági és vele kapcsolatos körök érdekeinek előmozdítására szolgáló hirlapi organum megeremtésére teszik meg a döntő lépést. A közgyűlés során konstataáltak, hogy 1569 részvény van jegyezve, az alapítóke törvényszerű háromnegyede be van fizetve, s a közgyűlés határozatképes. Az alapszabályok megvitatása után megtörténtek a választások s az igazgatóság a következőkből alakult meg: Barca Károly, műszaki tanácsos, Barros Károly, az o. m. g. e. titkára, Bedő Albert, orsz. főerdőmester, dr. Bernát István, közgazd. író, Bujanovics Sándor, orszgy. képviselő, Cserhádi Sándor, m.-óvári gazd. ak. tanár, Fábiani János, műszaki tanácsos, Forster Géza, földh. az orsz. m. g. e. igazgatója, Förster Lajos földbirtokos, Hollán Ernő, nyug. altábornagy, Kiss István, műegyet. m. tanár, Kvassay Jenő, min. tanácsos, Lossoney Mihály, földbirtokos, Mátyás Izidor, min. oszt. tanácsos, dr. Szabó Ferenc, nagybérlő. A felügyelő bizottságba Jancsó Jenő, Landau Gusztáv, Rubinek Gyula, dr. Rudnyánszky Béla, Serák Károly és Zachár Gyula választattak meg. A

— Az nem lehet — hisz abban nincs semmi megbecstelenítő, ha én Dacó Gizzellát, a tisztos polgárleányt veszem feleségül . . .
De van, annyira van, hogy én is inkább lássalak kiterítve az oltár előtt, mint ezzel a leánnyal az oltárnál. Ez nekem is végső szavam, és Hedvig izgatottan kezét nyújtott a fiának e szavakkal:

„Csókold meg e kezét — és béke lesz — én megbocsátok.“ Elek nem hajolt a kinyújtott kéz felé . . . az anya kinyúlt alakja erre megindult és otthagya fiát.

* * *
A Szöllősy család tanyáján a következő nap délelőtt nagy lótas-futás közt a cselédek egy férfi alakot hurcoltak az akácos erdő felől az uri lakás felé . . .
Elek volt — a ki örült könnyelműségében nagyon lelke vette az anyja szavait és vadász fegyverével kioltá életét, hogy hát hadd lássa Hedvig a fiát „inkább holtan az oltár előtt, mint élve azzal a leánnyal az oltárnál . . .“

Özv. Szőlősi Szőlőgyémi Hedvig nem sirt, nem tudott sirni — mikor fiát holtan látta viszont az ő családi birtokán; koporsót rendelt és sirt a boldogtalan ifjunak. Az akácos erdő közepén helyezték el Eleket a hosszú nyugalomra — harangszó — egyházi szertartás nélkül.

Nem volt halotti pompa — nem gyászoló közönség — egész csendben folyt le a temetés; a cselédségnek tiltította a büszke nő, hogy fia haláláról beszéljenek. Egyedül a huszti pap imádkozott sirja felett a gyászba borult anyával együtt — aztán elhagyták a sirt ők is és ráborult az esti árny . . . az akácfák sűrű lombátsóra között.

Mikor alkonyodni kezdett, uri hintó indult ki a Dacóék udvarából is; Gizi és

részvénytársaság nyomda- és hivatalos helyiségei a Köztelken rendeztetek be, itt szervezik a decemberben meginduló „Házánk“ című politikai napilap szerkesztőségét is.

— **A herések** hányszor szántassanak a buza alá? Szabályszerű lenne háromszori szántás után vetni; azonban legtöbbször csak 2 szántásba, néha pedig csak egybe vetjük a buzát, ha sürgős a vetési munka, pedig a mi külterjes gazdálkodási rendszerünk mellett mindig az szokott lenni. Ha azonban a szabályszerű 3-szori szántást nem bírjuk megadni a földnek, akkor — tapasztalat szerint — sokkal jobb az egyszeri törésbe rögtön vetni!

— **Gyárszemle.** Abonyi miniszteri tanácsos néhány iparhatósági tag kíséretében e napokban meglátogatta a gróf Esterházy-féle cognacgyár-részvénytársaság gyári helyiségeit Budapesten, a gyári igazgató kaulauzálása mellett. Érdeklél szemlélte a díszes társaság sorra a borpincéket, a nagy desztilláló apparátusokat, melyek naponta 4800 litert párolnak le, az önműködő palacktöltőket, melyek ezrével töltik meg a palackokat az áruba bocsátandó konyakkal és a nagy konyakpincéket, hol kettős sorban állnak a különböző évekből való konyakot tartalmazó nagy hordók, néhány száma. Nagy meglepéddel nyilatkozott Abonyi tanácsos a magyar konyakipar eddigi fejlődéséről, melynek fejlődésére a társaság egy-egy pohárka négy csillagos konyakot üritett s köszönetet mondván az igazgató szíves magyarázataiért, legjobb hangulatban távozott.

Egész selyem, mintázott Foulardok (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szálit — sima, kockás, csikos és virágos, damaszott minőségben (mintegy 240 féle diszpozitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Felhívás előfizetésre.** „A pró történetek“ címen egy kötet elbeszélést szándékozom kiadni, melynek kiadására az előbbi két kötet sikere bátorít. Az „A pró történetek“-ben az életből ellesett komoly dolgok és anyós történetek vannak egyszerűen, közvetlenül leírva, úgy ahogy azok történetek. A kötet 10 ivre fog terjedni, melynek csinos kiállításáról Seres Samu ismert, jó hírű könyvnyomdája kezekedik. A kötet ára 1 forint. Gyűjtőknek 8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. A gyűjtőiket, illetve előfizetéseik folyó év november hó 10-ig küldendők be, nevére címezve. A kötet december hó közepén kerül ki a sajtó alól. Zilah, (Szilágyvármegye) 1893. szeptember hó. Dr. Németh Gyula, főgimnáziumi tanár.

— **Új naptárak.** A Pallas részvény-társaság naptárai közül megjelent kettő, még pedig „Az Obsitos“, jókedvű kalendárium az 1894. esztendőre. A magyar nép mulatáságára glódiába állította Vitéz Hári János. VI. évfolyam. Az 54 képpel s számos jóízű adomával ellátott szép kiállítású naptár ára 30 kr. A másik „A magyar ember naptára“ az 1894. esztendőre. Szép történetekkel és képekkel a magyar nép számára szerkeszti Kuruc Péter. Ennek is 30 kr. az ára, s ha a szép kiállítású naptárt melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, azt teljesen indokolja a következő tartalom: 1. A 100 esztendősvérendőmondó jó tanácsai az 1894. évre. 2. Nóták h3ae. Irta Várnai Sándor (8 képpel). 3. Balkezü Demeter. Költemény. Irta P. Szathmáry Károly. 4. Egy szép leány története. Elbeszélés Gaál Mózesztől (10 képpel). 5. A szegény ember kakasa. Benedek Elek-től (2 képpel). 6. Miképen éljünk, hogy hosszú életűek legyünk? Ékes rigmusokba foglalt szabályok. 7. A szegény ember meg s az ördög. Irta Benedek Elek. 8. A kakukos óra. Irta Jakab Ödön (5 képpel). 9. A mi areképeink (5 képpel) 10. Az év története (3 képpel). 11. Nevettető rész. Tréfás elbeszélések és adomák (5 képpel). A naptárak minden könyvkereskedőnél és könyvkötőnél kaphatók.

— **„Örök naptár.“** Bacsó Ferenc hirlapíró és a szegedi pénzügyigazgatóság tisztviselője előfizetést hirdet ilyen című művére, mely a jövő hónap elején jelenik meg a könyvpiacra. Ez igen érdekesnek, praktikusnak ígérkező s a maga nemében páratlanul álló irodalmi ujdonságra felhívjuk olvasóink figyelmét és a mű programjá-

ból kiemeljük a következőket: Az „Örök naptár“ tartalmazni fogja a jelen és jövő század teljes naptárát, az állandó és változó ünnepek, farsang, névnapok, holdváltozások és egyéb naptári tudnivalók pontos megjelölésével. Tehát két századévre tökéletesen pótol egy közönséges naptárt s a ki ezt megszerzi, bízvást elmondhatja, hogy örök időre ellátta magát naptárral, mivel ez, a most folyó 1893. évtől számítva, még nem kevesebb mint 107 jövendő esztendőre lesz érvényes! De ezen kívül az „Örök naptár“ tartalmazni fogja világos áttekintésben a Krisztus születése óta lefolyt összes évszázadok naptárát is, úgy hogy belőle egy pillanat alatt megtudhatjuk a keresztény időszámítás bármelyik évének bármelyik napjáról, hogy az a hétnék melyik nevű napja volt. Az „Örök naptár“-nak ekként érdekes történeti becsé van, a mennyiben a világ-eseményekről megmondja nekünk, hogy micsoda napon mentek azok végbe? Micsoda napon történt pl. Szent István megkoronáztatása, a gyászos emlékü mohácsi csata, vagy az aradi tizenhárom vértanu kivégeztetése? stb. Az „Örök naptár“-ral egyszerre kezünkben van valamenyi eddig megjelent naptár s valamenyi ezután megjelenendő, a 2000-ik év végéig! Az „Örök naptár“ háromféle alakban kerül az olvasók elé. Hogy a kiadók a különböző kiadások példány-beosztása iránt előre tájékozhasssák magukat, az előfizetési árakat jóval alacsonyabbra tették, mint a későbbi bolti árak lesznek. Nevezetesen: Egy fizetett példány előfizetési ára (bérmentes megküldéssel): 35 kr., izléses vászonkötésben 55 kr., velin papíron, barna, piros, kék vagy chamois színű pompás díszkötésben 85 kr. — Szíves gyűjtőinknek 6 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Gyűjtőiveket a mű programjával együtt egy levelező-lapon nyilvánított óhajra bárminek készséggel küld a kiadóhivatal. Mivel előreláthatólag tömeges megrendelések érkeznek a műre, hogy minden igénynek pontosan megfelelni lehessen, kérjük a gyűjtőiveket és előfizetési pénzeket legkésőbb f. évi október hó végéig beküldeni vagy a szerkesztő, vagy a kiadók nevére. Szegeden, 1893. szeptember hóban. Bacsó Ferenc, az „Örök naptár“ szerkesztője. Fürtös Testvérek, könyvnyomdatulajdonosok, Szegeden, Br. Jósika-utca 8. az „Örök naptár“ kádói.

— **A Pallas Nagy Lexikonának** most megjelent negyedik kötete (Burgos—Damjanich) tartalom és kiállítás tekintetében méltán sorakozik az előző három kötethez, terjedelemlre nézve pedig fölül is múlja azokat, amennyiben — a három ives Cigány mellékletet is beleszámítva — teljes 58 ivre terjed. Ez a kötet felöleli a B betű végét, az egész C betűt és a D betű elejét. Első cikke Burgos spanyol tartományt ismerteti, az utolsó pedig Damjanich Jánosnak, szadadságharcunk halhatatlan hősének az életrajza. A kötetet 316 szövegrajz és 44 külön képmelléklet díszesíti, ezek közt 4 színnyomat, 2 réznyomat, 5 térkép és 1 városi tervrajz. A kötet tartalmaz 6 különösen kiemelendő a Cigányok melléklet, a melyet József főhercegnek, a cigányok alapos és tudós ismerőjének közreműködése tesz kiválóan becsessé. E melléklet öt részre oszlik: I. A cigány-nyelv grammatikája, irta József főherceg; II. A cigányok életmódja, szokásai, hiedelmei, irta Wlislöcki Henrik; III. A cigányok népköltészete és zenéje (7 hangjegymelléklettel), irta Hermann Antal; IV. A cigányokról szóló irodalom, összeállította Wlislöcki Henrik; V. Magyar-cigány szógyűjtemény, összegyűjtötte József főherceg. A nagybecsű tanulmányhoz egy térkép van csatolva, amely világosan és könnyen áttekinthetően tünteti föl a cigányok elterjedését Európában és két képmelléklet, a melyek a cigányok talizmánjait, amulettjeit és bűvös jeleit mutatják be. Nagy figyelem és gond van fordítva e kötetben is a magyar nemzetiségek és családok ismertetésére s a kötet felöleli többek közt a Buthkai, Buzád, Cibak, Cikulini, Cillei, Croy, Csák, Csáky, Csányi, Csekonics, Csengics, Csernovics, Csetecky, Csiky, Csukárdi, Csusor Csurla, mutavva több család címere is. Ez ismertetések mind elsőrangú törtémeszek (Marcali, Nagy Géza, Áldassy Antal stb.) tollából erednek. Előkelő helyet foglal el a technika legújabb vívmányainak ismertetése is s az ábrák és képmellékletek nagyrésze ennek van szentelve. Megemlítendő az idevágó cikkek közül: Butorok, 3 képmelléklettel (Gaul Károly), Csap, Csapagy, számos szövegrajzzal (Fittler Kamill, Jalsovicky Géza, Mezey Gyula, Varga Pál), Csarnok, a budapesti keleti és nyugoti pályaudvar csarnokát bemutató képmelléklettel és szövegrajzokkal (Fittler Kamill, Dobiecky Sándor), Csatornázás (Kun Gyula), Csavar, Csavarbiztosítás számos szövegrajzzal (Jalsovicky Géza, Miállovich Mór), Csepélgépek, 3 képmelléklettel (Lázár L. Pál), Cserzővargaság, szövegrajzokkal (Klemp Gusztáv), Csepélgépek, szövegrajzokkal (Rejtő Sándor), Csigák, számos szövegrajzzal (Fereny Béla, Miállovich Mór), Csillagászati műszerek, 4 képmelléklettel (Konkoly Thege Miklós), Csinozás, 3 képmelléklettel (Rejtő Sándor), Csipke, 2 képmelléklettel (Rejtő Sándor), Csónak, képmelléklettel (Fereny Béla), Csó, számos szövegrajzzal (Edvi Ilés Aladár), Csukorgyártás, 2 képmelléklettel (Szilasi J.). Különös említést érdemelnek a többi szakokból a következő cikkek: Bükkfa, képmelléklettel (Balás Árpád, Fialovszky Lajos), Bűn, Bűnösség, Büntetés, Büntető jog (Heil Fausztin, Radó Vilmos, Silberstein Ötvös Adolf), Bűnügyi statisztika Kőrösi József), Byron (Ábrányi Emil), Caesar (Kuzsinszky Bálint), Cápá, színes képmelléklettel (Entz Géza), Ceres, réznyomatu képmelléklettel (Vári Rezső), Cetek, képmelléklettel (Daday Jenő), Chicago, Chicago világkiállítás, 3 képmelléklettel: Chicago tervrajza, chicagói épületek és a kiállítás színnyomatu képe (Brozik Károly, Cógler Alajos), Cicero, szövegrajzzal (Vári Rezső), Cimerek, színes képmelléklettel (Csoma József, Scheff László), Claude Lorrain, réznyomatu képmelléklettel (Éber László), Comte Ágoston francia filozófus (Alexander Bernát), Corpus juris hungarici (Heil Fausztin), Cölöpépítmények, képmelléklettel (Pulszky Ferenc), Családjog (Heil Fausztin), Csanád vármegye, térképpel (Reizner János és Frithring Gusztáv), Cseh nyelv és irodalom (Szabó Endre), Cseh-

ország, térképpel (Brózik Károly, Mangold Lajos és Szabó Endre), Csengery Antal (Tóth Lőrinc), Csik vármegye, térképpel (Bece Antal és Thirring Gusztáv), Csiky Gergely (Tutsek Anna), Csillagászat (Kövesligethy Radó), Csillagvizsgáló, szöveg-rajzokkal (Konkoly Thege Miklós), Csokonai Vitéz Mihály (Négyessy László), Csongrád vármegye, térképpel (Reizner János és Thirring Gusztáv), Csont, Csontváz, két képmelléklettel és szöveg-rajzokkal (Mihálkovics Géza, Thanoffer Lajos), Csöd, Csödeljárás (Fleischmann Sándor), Csörös emlősök, képmelléklettel (Entz Géza), Czech-kódex, képmelléklettel (Kinizsy Pálné imádságos könyvének három lapja, színnyomat), Czuczor Gergely (Tóth Lőrinc), Dácia (Téglás Gábor), Dal (idősb. Ábrányi Kornél, Négyessy László), Dalmácia (Brózik Károly, Mangold Lajos), Damjanich János (Tóth Lőrinc). A kötet ára diszes félbőr-kötésben 6 frt, és kapható minden könyvárusnál, valamint a kiadóhivatalban (Kecskeméti-utca 6. sz.).

Postajáratok menetrendje.

Csucsá felől kocsiposta érkezik reggel 5 órak.
Csucsá felé ind. este 6 órak.
Margitta felől kocsiposta érkezik d. u. 4 órak.
Margitta felé ind. reggel 7
N.-Károly felől vasutal érkezik d. e. 1/4 11-kor.
N.-Károly felé ind. d. u. 2 órak.
Kolozsvár felől vasutal érkezik d. u. 5 órak.
Kolozsvár felé ind. d. e. 1/2 8

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1893. október 1-től. —
Nagy-Károly—Zilah.

542	Ind. N.-Károly (vend.)	érkezik	705
611	" Mező-Terem	"	634
626	" Ér-Hatvan	"	619
648	" Tasnád-Szántó	"	555
707	" Tasnád	"	538
724	" Szakácsi	"	520
755	" Ákos	"	449
819	" Alsó-Szopor	"	425
840	" Derzsida	"	405
910	Érkezik. Sarmaság	Ind.	352
927	Ind. Sarmaság	Érkezik	337
946	" Ökörítő	"	322
1008	" Szilágy-Balla	"	305
1018	" Haraklán	"	249
1028	" Cigányi	"	236
1030	Érkezik. Zilah	Ind.	255
Sarmaság—Szilágy-Somlyó.			
920	402 Ind. Sarmaság	Érkezik	845 327
948	428 " S.-Ujlak	"	820 308
1008	447 Érkezik. Sz.-Somlyó	Ind.	802 244

Vasuti vitel-díj táblázat.

Az árak Szilágy-Somlyótól értendők.

Állomások	Kilométer	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	Katonajegy
N.-Károly	82	4.19	3.35	2.51	—66
Mező-Terem	71	3.63	2.90	2.18	—57
Ér-Hatvan	65	3.32	2.66	1.99	—52
T.-Szántó	60	3.06	2.45	1.84	—48
Tasnád	55	2.81	2.25	1.69	—44
Szakácsi	49	2.50	2.00	1.50	—39
Ákos	39	1.99	1.60	1.20	—31
A.-Szopor	30	1.53	1.23	—92	—24
Derzsida	22	1.13	—90	—68	—18
Sarmaság	17	—87	—70	—53	—14
Ökörítő	22	1.13	—90	—68	—18
Balla	29	1.48	1.19	—89	—23
Haraklán	34	1.74	1.39	1.05	—27
Cigányi	39	1.99	1.60	1.20	—31
Zilah	42	2.15	1.72	1.29	—34
S.-Ujlak	7	—41	—33	—25	—06

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Kerestetik 200 hektóliter bornak való, már használt, de jól conservált boroshordó. Hol? Megtudható e lapok szerkesztőségében.

2—3

Kitűnő édes mustár.

Ajánlom saját készítésű tisztán kezelt

édes mustáromat

üvegenként 30 krért. Nagyobb megrendelésnél megfelelő árkedvezmény. Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Raktárak: Telegdy Márton ur üzlethelyisége és saját gyógyszerárám.

Balta Elemér,

gyógyszerész.

1—3

2 arany, 13 ezüst érem.

9 disz- és elismerő okmány.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

mosóvíz lovaknak

Egy palaackal frt 140 o. é.

30 év óta udvari istállóban, valamint katonai és polgári istállóba is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és utá erősítésül; továbbá ficamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményre idomításnál.

Kapható a gyógyszerárakban és drogistáknál.

Tessék a főnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Fő letét: Kwizda Ferenc János

osztrák cs. és k. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerárára

Korneuburgban, Bécs mellett.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A HÉT

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KÖZLÖNY
október—decemberi (TIZENHATODIK) évnegyedére.

Szerkeszti és kiadja: KISS JÓZSEF.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A HÉT a legliberalisabb szellemben szerkesztett magyar hetilap. Közöl novellákat, költeményeket, dramatizált apróságokat, politikai és társadalmi esszéket; figyelemmel kíséri a hét összes mozgalmait és kiválasztja s feldolgozza a legfontosabbakat és legérdekesebbeket. Kultivál minden genret, hozzászól minden aktuális kérdéshez, de sohasem lép át azon határokat, melyeket a jó ízlés — az irodalmi lapnál a legfőbb kritérium — parancsol.

A HÉT az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a péntek esti színházi premierekről még ugyanazon a héten, ugyszólván a napilapokkal egyidejűleg hoz nagyobb szabású ismertetéseket. Szépirodalmi része kivételével aktuális minden közleményében és jórészt ennek köszönheti nagy sikereit, és azon közkeveltséget, melyben részesül.

Munkatársai fényes koszorujából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok közül, a kik „A HÉT”-be eddig irtak s részben állandó munkatársai, felemlítjük a következőket:

Abonyi Árpád, Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Ágai Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bársouy István, Bede Jób, Bródy Sándor, Céllo, Dóci Lajos, Endrődi

Sándor, Gozsdu Elek, Herczegh Ferenc, Heltai Jenő, Hock János, Ignatius, Incédy László, Jászai Mari, Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Köbor Tamás, Kozma Andor, Kohn Dávid, Makai Emil, Malonyai Dezső, Mikszáth Kálmán, Mezei Ernő, Munkácsy Kálmán, Murai Károly, Petele, Palágyi Lajos, Pollák Illés, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nógáll Janka, Szalay Fruzsina, Szemere Attila, Szomaházi István, Szűry Dénes, Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnai Lajos, Vadnay Károly, Vészti József stb. stb.

A HÉT külső kiállítása összes lapjainak közt a legfényűzőbb. Minden számának borítékán egy fényes ki-vitelű nagy arcképet közöl: kitűnőségeket, de legfőképp érdekes alakokat a politika, művészet irodalom és a szalon köréből, azok arcképeit, akiket a lefolyt hét eseményeinek árja, habár csak ideiglenesen is, felszínre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként két vastag kötetet képeznek és nagyon is érdemesek a megőrzésre. Az első hét kötet, melyből teljes példányok — bár igen csekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdekét soha sem veszítő becses olvasmányoknak.

A HÉT előfizetési feltételei: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. szám.

FÁBRY JÓZSEF

legnagyobb divatáruháza kis-piactér, saját ház.

Külön fa- és vasbutor gyári raktárai.

Végeladásnál

olesóbban ajánlja tulhalmozott áruraktárait, 30%-al olesóbbak, legnagyobb választékba férfi gyapjuszövetek, kész ruhák, női körköpenyek, kabátok, bundák, haraszt- és posztókendők, paplanok, matrácok, vásznak, parketek és sokféle divatcikkek.

Mélyen leszállított áron

3000 pár valódi karlsbadi cipők, eszímák, nagy választékban igen olesó gyári árak mellett.

FA- ÉS VASBUTORAIMAT

leszállított gyári árak mellett nagy választékban ajánlom.

2—

Nyomatott Bölöni Sándor gyorssajtóján Szilágy-Somlyón. 1893.